

ALMANYA KISKACINDAKİ AVRUPA BİRLİĞİ

Doç.Dr.Sait YILMAZ*

Giriş

Genel dünya konjonktürü içinde artık büyük güçler kendi işsizlik ve enflasyonunu başka ülkelere satma peşindedir, bunun da vasıtası para'dır. Bu paradigma 11 Eylül 2001 ile başladı ve yansımaları daha uzun süre devam edecektir. Avrupa'da görülen ekonomik kriz de ABD'nin para vasıtası ile kendi yaşadığı krizi Avrupa Birliği'ne satmasından başka bir şey değildir. Buna çare bulmak için Rusya ve Çin, dış ticarete doları devre dışı bırakmaya çalışmaktadır. Avrupa Birliği içinde Maastricht Anlaşması ile kabul edilen ortak para 'Euro', önce durgunluğa 2008 krizi ile birlikte bölünmeye yol açtı. Geline aşamada Avrupa Birliği'nde para federalleşti ama yapı konfederal kaldı. Evin babası Almanya gerçekten çok kazandığı halde ailenin üyelerine para yetiştirememektedir. Hâlbuki Avrupa Birliği siyasi nedenlerle kuruldu ama ekonomik beklentiler bunun bir sonucu idi. Ekonomik refahı yaymayı hedefleyen Avrupa Birliği, bugün başka ülkelerin borçlarını hatta yoksulluğunu paylaşmak için düzenlemeler peşindedir. Geline aşamada, siyasi birlik sağlanmadan ekonomik birliğe gitmenin doğru olmadığı anlaşıldı. Avrupa Birliği içinde ülkeler ekonomik performanslarına göre alacaklılar ve borçlular olmak üzere ikiye bölündü. Diğer yandan siyasi ve sosyal dinamikler birliği çözülmeye doğru götürmektedir. Şengen, Ortak Pazar ve Avrupa Birliği'nin kendisi tehlike altındadır. Yaşanan ekonomik kriz ve devam eden süreçte AB'nin patronunun Almanya olduğu ortaya çıktı. Bu makalede, Avrupa Birliği'nin geleceğini ve bu gelecekte Almanya'nın rolünü tartışacağız.

Avrupa Birliği'nde Ekonomik Kriz ve Almanya

Avrupa'nın içinde bulunduğu ekonomik bunalımın nedeni oldukça basit; bankalar ve ülkelerin genel olarak ağır finansal baskı altında yani borç batağı içinde olması, bunu dışarıdan yardım almadan önlemenin hemen hemen hiçbir yolunun bulunmamasıdır. Emanet para ile sorun çözülebilir ama bu karmaşık bir siyasi süreç gerektirmesinin yanında pek çok Avrupalının muhalif olduğu bir konudur. Bu karmaşıklık, faiz miktarı arttıkça ve verilen sözlerde durulmadıkça artmaktadır. Bankacılık ve ulusal borç sorunları iç içe ve birbirilerini besleyen sorunlardır. Banka sermayesinin garanti edilmesi yerine sermaye yapılarının yeniden düzenlenmesi için her ülkenin kendi yolunu izleyecek olması Euro bölgesinin geleceği için bir tehlike olarak görülmektedir. Fakat sorun problemin karmaşık olması ile sınırlı değildir. 2008 yılından itibaren yetkililer yaklaşan krizin farkında olmasına rağmen önlemek için çeşitli sebeplerle bir şey yapmadı. Bunun altında yeteneksizlik, aldatma ve hayal görme gibi pek çok neden sayılabilir. Bazı liderler zaman kazanmak, bazıları kendi beklentileri için çözüme yönelik harekete geçmeyi erteledi¹. Örneğin Yunanlıların sahte mali verilerle hareket ettiği, bankacıların bunu çeşitli nedenlerle görmezden geldiği aşikârdı. Avrupa Birliği, ülkeleri şeffaf olmaya zorlamasına rağmen Güney ve Orta Avrupalılar buna pek uymaz. Bunun altında vergiden kaçmaktan ziyade birbirlerine olan tarihsel güvensizlik yatmaktadır.

Brüksel'in vergi ve çalışma düzenlemelerinin uygulanması müteşebbisler ve küçük işletmeler için zor olduğundan bu ülkeler yazılı olmayan kendi yöntemlerini

* İstanbul Aydın Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Öğretim Üyesi, saityilmaz@aydin.edu.tr

¹ George Friedman: European Crisis: Precise Solutions in an Imprecise Reality, Stratfor, (Oct 4, 2011).

geliştirmişlerdir. Bu yüzden Yunan, İspanyol ya da İtalyan ekonomisine gerçekte ne olduğunu söylemek rakamların çok sıhhatli olmaması nedeni ile zordur. Ekonominin önemli bir kısmı resmi rakamlara yansımamıştır. Bazı rakamlara göre Yunanistan'da %10, diğerine göre %40 kayıt dışı yani gri ekonomi vardır. Hâlbuki bu rakamlar bir kurtarma planı için çok gereklidir. Bu tür sebeplerden dolayı Avrupa bankalarının ve ülkelerinin ne kadar borçlu ya da bundan sorumlu olduğu tıpkı ABD'deki karşılıksız garantiler gibi karanlıktadır. Bu belirsizlik hükümetleri ve bankaları kurtarma planı geliştirmede zorlamaktadır. Bunlar içinde sadece Almanya'nın durumu farklıdır. Alman sistemine göre işleyen Brüksel bürokrasisi partizan uygulamalara ve vergi vermeyenlere göre değildir. Kısaca güneyle olan bu kültür farkı bugün Avrupa'yı vururken, Avrupa Birliği kurulurken dayatılan Alman anlayışının tutmadığı da ortaya çıkmıştır. Devlet ve sivil hizmet disipline edilmeden Alman refahını yakalama hayali büyük bir şoktadır.

Yunanistan'daki kriz AB içinde yapısal bir krize dönüştü. Yunanistan AB'ye girdiğinden beri Maastricht kriterlerine uygulamak yerine rüşvet dağıttı ve mobil zeytin ağaçları ile tarım fonundan sürekli çok para aldı. Yunanistan'da üretim olmadığı için 360 milyar Euro hibe olarak gelmeden bir şey değişmeyecektir². Yapılan kurtarma planı ile %174 olan kamu borçlanması %120'e çekilebilecektir. Bu plana göre borçlarını ancak 46 yılda ödeyebilir. En fazla Yunan devlet tahvilini (92 milyar Euro) elinde bulunduranlar Fransa ve Almanya idi ama kabak Fransa'nın başına patladı. AB şu anda kontrol sistemleri ve ekonominin nasıl yönetilmesi gerektiğini tartışıyor. İtalya'da da durum farklı değildir ama şansı üretim sektörünün olmasıdır. İtalya'nın 1.9 trilyon dolar borcu var ve 250 milyar Euro bu yıl ödemek zorundadır. Kredi notu düştüğü için borç bulmakta da zorlanmaktadır. Fransa'nın %84 kamu borcu var ve kredi notunu koruyamaması milli aşağılanma hissi yarattı. Almanya; Avrupa Komisyonu onayı olmadan kimse bütçe yapamaz kuralını getirdi. Kamu borçlarının ödenmesi 20 yıla yayıldı. Krize çare olarak iki görüş öne çıkmaktadır. Almanya başbakanı Merkel'in savunduğu kemer sıkma politikasına karşı, Fransa Cumhurbaşkanı Hollande, harcama artırıcı yöntemleri savunmaktadır.

Ekim 2011 içinde Brüksel'de yapılan Euro krizi ile ilgili acil zirve sonrası uzun dönemli niyet ve yükümlülükleri içeren 15 sayfalık bir sonuç bildirisi hazırlandı. Euro bölgesi liderleri sorunlu ülkeleri desteklemek için 1.4 trilyon dolarlık Avrupa kurtarma fonu (EFSF³) oluşturdu⁴. En fazla parayı başta Almanya olmak üzere çekirdek ülkelerin vermesi öngörüldü. Yunanistan gibi Güney Akdeniz ülkelerinin istatistiklerle oynayarak AB'yi yanılttığı açık olduğundan, bu tür ülkelere tedbir olarak AB, bütçe kontrol uzmanları görevlendirdi. AB mali konular etrafında kilitlenmiş durumdadır. En önemli umut olan Almanya'nın para transferinin Anayasa Mahkemesi'nin kararı ile Alman Parlamentosu'nun (Bundestag) onayına bırakılması bu umudun da yolunun büyük ölçüde kapanmasına yol açtı⁵. Artık uygun bir faizle borç alma ümidini yitiren ülkeler bankacılık sistemini revize edecek arayışlar içine girdiler. Avrupa Birliği, Euro Bölgesi'ni korumak için mali birlik oluşturma konusunda bölünürken, Almanya ve Fransa liderliğindeki ülkelerin büyük bölümü ayrı bir anlaşmayla yola devam kararı aldı⁶. AB'ye üye 27 ülkenin liderlerinden 25'i Euro Bölgesi'ni korumak için katı bütçe

² Can Baydarol: Avrupa Birliği Çöküyor mu?, ORKAM, (05 Ocak 2012).

³ European Financial Stability Facility, or the EFSF

⁴ Uri Dadush: Brussels Summit: The Long War Ahead, Commentary, (October 27, 2011).

⁵ George Soros: A Routemap Through the Eurozone Minefield, (Oct 13, 2001), http://www.georgesoros.com/articles-essays/entry/a_routemap_through_the_eurozone_minefield

⁶ Hürriyet: İngiltere yeni sözleşmeye yanaşmadı, 27 üyeli AB için yolun sonu görüldü, (10 Aralık 2011).

kurallarıyla daha sıkı birlik oluşturma konusunda anlaşdı. Ancak İngiltere kendisi için istediği imtiyazları elde etmede başarılı olamayınca AB anlaşmasında önerilen değişiklikleri kabul edemeyeceğini açıkladı. Böylece, Euro Bölgesi üyesi olmayan 10 AB üyesi ülkeden sadece İngiltere yeni anlaşma yapılması sürecinin dışında kalmış oldu.

Avrupa Güvenliđi ve Almanya

Bağımsız devletlerin post-modern modeli olan Avrupa Birliği, yumuşak gücü ile küresel bir etki sahası yakalamaya çalışırken fazla toy ve kibirli yüzü ortaya çıktı. Post-modernlere göre iki grup ülke; biri medeni ülkeler diğeri henüz post-modernizme ulaşmamış, zorba yönetimlerin ülkeleridir⁷. Liberal emperyalizm, binlerce insanı savaşmak yerine düzen sağlamak için sınırlı süre uzaklara göndermeyi yani sivil güç kullanmayı gerektirir. Soğuk Savaş'ın bitmesi ile birlikte Amerikalı ve Avrupalılar yeni bir güç geliştirmeye başladılar; "dönüştürücü güç". Bu güç kısa vadeli kazanımlara bakmadan uzun vadede dünyayı yeniden şekillendirmeyi hedeflemektedir. Bu güç askeri bütçe ya da akıllı füze teknolojisi ile değil anlaşmalar, anayasalar ve kanunlarla çalışmaktadır. Avrupa Birliği, kendi kurallarını ve mekanizmalarını ABD'nin tersine görünmez bir el gibi kullanmaktadır⁸. Avrupa Birliği, böylece İspanya, Yunanistan, Polonya ve Çek Cumhuriyeti'ni dönüştürdü, Türkiye için de benzer süreç devam etmektedir. 450 milyon Avrupa Birliği nüfusuna karşılık 80 ülkedeki 1.3 milyar kişi birlik ile bağ kurmuştur. Yani dünyanın üçte biri kredi, yatırım, yardım yolu ile Avrupa etki sahası içindedir. Avrupa Birliği, Afrika'ya barışı koruma ve Afganistan'a polis görevi gibi operasyonlar altında dünya genelinde askeri misyonlara katılsa da bir bütün olarak Avrupa'nın sert gücü ciddi zafiyetler içindedir. NATO'nun odağında toprak savunması varken AB ancak sivil görevler ve küçük barışı koruma misyonları yerine getirilebilmektedir. Savunma alanında çare olarak kabiliyet havuzları oluşturulması ve ülkelere belirli uzmanlıklar verilerek tasarruf edilmesi düşünölmektedir.

Almanya ve Fransa'nın ABD'nin savunma politikalarına askeri ve siyasi desteği keseli uzun zaman oldu. Dünyanın en zayıf ordularından birine sahip olan Libya'da NATO'nun yedi ay sürdürdüğü savaş sivilleri korumak adına yapıldı ama herkes açıkça biliyordu ki ittifak sivil savaşa bir tarafta katılmakta idi. Kosova'dan günümüze "sivilleri korumak" yeni kurt kapanının adıdır⁹. Ancak, Libya'da NATO'nun güçlü ülkelerinin önemli bir kısmı harekâta katılmadı ya da İspanya ve Türkiye gibi ülkeler savaş uçağı vermedi. Sadece Danimarka ve Norveç hava harekâtında beklenilenden fazla gayret gösterdi. Almanya, uçuşa yasak bölge uygulamasında yer almayı reddetti. NATO hava gücü ve teknolojisi İngiliz, Fransız ve Katar'ın Libya topraklarındaki isyancıların içinde bulunan gizli eğitimcileri ile Kaddafi'nin çoğu paralı asker olan güçlerini yendiler. Libya tecrübesi gösterdi ki ya Avrupalılar kendi güvenlik ve savunma yapısını kurup dünyanın sadece yumuşak güçle dönmediğini anlayacaklar ya da bu işin ne kadar pahalı ve zor olduğunu anlayarak bu işlerden vazgeçeceklerdir. İlginç olan Libya müdahalesi Avrupalıların liderliğinde yapılmış olmasına ve bu savaşta NATO ile Avrupa arasındaki işbirliğinden bahsedilmiş olmasına rağmen, Avrupa Birliği bu savaşta hiçbir rol oynamadı. Avrupa giderek solarken ittifak da giderek "anlamsız" hale gelmektedir.

⁷ Walter Laqueur: After The Fall, Dunne/St. Martin's, (Jan 2012).

⁸ Mark Leonard: Europe: the new superpower, Center For European Forum, (01 February 2005), <http://www.cer.org.uk/topics/transatlantic-relations?page=8>

⁹ Steven Erlanger: What the War in Libya Tells Europe, Strategic Europe, Carnegie Endowment, (Sept 21, 2011).

Avrupa hala Amerika'dan güvenlik ithal etmek zorundadır. ABD'den umudu kesen Orta ve Doğu Avrupa (ODA) ülkeleri ABD'nin gözüne girme ve Atlantikçi teorilerini bir kenara bırakıp Almanya'ya yağ çekme yarışına girdiler. ODA elitlerine göre Almanya, Rusya'dan daha az şeytandır ama Gerhard Schröder'in 1998-2005 yılları arasındaki iktidarından beri Almanya-Rusya ilişkileri gelişmektedir. Bu ilişki Rusya'nın ODA ülkelerine göre Almanya'ya daha ucuz fiyata doğal gaz satması gibi bir denkleme oturmuştur. Haziran 2010'daki Meseberg Zirvesi'nde Almanya Başbakanı Merkel, NATO-Rusya Konseyi'ne benzer şekilde AB ve Rusya arasında Politik ve Güvenlik Konseyi oluşturulmasını önerdi¹⁰. AB üyesi ülkelerin daha çok komşuları ile işbirliğine gitme merakı "daha az Avrupalılaştırma daha çok bölgeselleştirme" olgusunu ortaya çıkardı. İngiltere ve Fransa doğal olarak bir platform oluştururken, Çekler Slovaklar ile, İskandinav ülkeleri de kendi aralarında dayanışmaktadır. Almanya ve Fransa, Orta Avrupa ve Baltık ülkelerini hayal kırıklığına uğratarak Rusya'ya karşı uzlaşmacı bir tutuma girince ODA ülkeleri kendi alternatiflerini oluşturma arayışına girdiler¹¹. Ekonomik olarak Almanya'ya bağımlı bu ülkelerin önündeki tek seçenek aslında Almanya'nın uydusu olmaktır.

Dört Orta Avrupa ülkesi (Polonya, Çek Cumhuriyeti, Slovakya ve Macaristan) "Visegrad Grubu" oluşturarak Orta Avrupa Muharebe Grubu teşkil ettiler. Baltık ülkeleri ise algılamaya devam ettikleri Rus tehdidi için Nordik ülkelere yöneldiler. Litvanya, halen Estonya'nın üye olduğu Nordik Muharebe Grubu'na katıldı. Fransa ve İngiltere askeri işbirliğini artırmak için 2010 yılı sonunda bir anlaşma yaptılar. Londra, Baltık-Nordik grubu ile askeri işbirliğini geliştirme niyetini ifade etti. Bölgeselleştirme, güvenlik alanında en belirgin olmakla birlikte, ekonomik alanda da ortaya çıkmaktadır. Almanya kendi ticaret hacmini düşünerek, Polonya ve Çek Cumhuriyeti'nin Eurozone'a girişini hızlandırmak isterken, çevresindeki diğer ülkelerin durumu pek umurunda değildir. Alman etki alanı (Avusturya, Hollanda, Belçika, Lüksemburg, Çek Cumhuriyeti, Macaristan, Hırvatistan, İsviçre, Slovenya, Slovakya, Finlandiya); Almanya'nın ticaret gücünden ekonomik olarak faydalanacak ve ama göreceli olarak Rusya tehdidini hissetmeyecek çekirdek Eurozone ekonomileridir. Fransa, Almanya'nın etki alanında görülmekle beraber aslında Eurozone'da kendi liderliğini kabul ettirmek, ağrısız bir şekilde Almanya'nın hâkim olduğu döviz blokunda kendi pazar kurallarını ve sosyal çıkarlarını gerçekleştirmek peşindedir. Fransa, Almanya ile ortaklığa son verirse bu durum İngiltere ve ABD'nin de içinde olduğu Akdeniz'deki etki alanında dönüş anlamına gelecektir. Akdeniz Birliği fikri bu yönde bir dönüş için geri planda tutulmaktadır.

Pek çok Avrupa ordusu savaşacak makine olmaktan ziyade şemalardan ibarettir. Mevcut sınırlı kabiliyetleri daha da erimektedir. Motor güçler olan Fransa, İngiltere, Almanya, İtalya, Hollanda halen asker ve sivil kapasitesini azaltmakla meşguldür. Libya operasyonu Amerika olmaksızın lojistik, keşif, komuta ve kontrol, mühimmatı olmayan bir AB savunması olduğunu ortaya çıkardı. Kısaca AB üyeleri gerçekten Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası'nı hayata geçirmek isteseler bile bunu yapacak güçte değillerdir. Şubat 2011'deki Münih Güvenlik Konferansı'nda NATO Genel Sekreteri Anders Fogh Rasmussen sadece son iki yılda Avrupa savunma harcamalarının 45 milyar dolar azaldığını ve bunun Almanya'nın toplam savunma bütçesine eşit olduğunu söyledi¹². Ancak, en büyük problem para değil

¹⁰ Daniel Keohane, The EU and NATO's Future, EU Institute for Security Studies, Issue 11 | Winter, 2010/2011, p.27.

¹¹ Marko Papic: The Divided States of Europe, Stratfor, (June 28, 2011).

¹² Erlanger: ibidi, (Sept 21, 2011).

motivasyon eksikliği yani isteksizliktir. Fransa ve İngiltere AB dışında işbirliklerini organize etmeyi tercih ederken, Almanlar güvenlik alanında işbirliği için AB'nin uygun bir yer olmadığını düşünmeye başladılar. Avrupa Savunma Ajansı (EDA) boşta durmakta, AB-NATO kilitlenmesi yeni halkalar edinmektedir.

Alman Silahlı Kuvvetleri 31 askeri üssü kapatma, 33 tanesinde personel sayısını 15'in altına düşürme kararı aldı. Personel sayısı 15'in altında olanlar artık askeri üs sayılamayacağından toplam 328 olan üs sayısı 264'e düşmüş olacaktır. Bu karar 26 Ekim 2011'de Berlin'deki basın toplantısında Savunma Bakanı Thomas de Maizière tarafından açıklandı¹³. Söz konusu planın 2017'e kadar tamamlanması öngörüldü. Hâlihazırdaki 206.000 kişilik Alman Silahlı Kuvvetleri 2017'e kadar 170.000 kişiye düşürülecektir. Sivil personel miktarı ise 68.000'den 55.000'e azaltılacaktır¹⁴. Yeni teşkilata göre Kara, Deniz, Hava Kuvvetleri Kurmay Başkanlıkları ile Müşterek Destek Hizmetleri ve Merkezi Sağlık Hizmeti bakanlığa bağlı daireler olmak yerine bağımsız komutanlıklara dönüştürülecektir. Savunma Bakanlığı, silahlı kuvvetlerin tank, uçak, gemi ve diğer ana teçhizatından indirime gitmeyi öngören yeni bir teşkilat yapısı geliştirdi. Almanya bazı savunma programlarında önemli kesintiler peşindedir. Kesinti düşünülen 20 büyük program arasında Typhoon savaş uçağı, Tiger taarruz helikopterleri, NH90 ulaştırma uçakları, Puma zırhlı araçları ve Euro Hawk insansız gözetleme uçağı bulunmaktadır. Savunma Bakanlığı önümüzdeki bir kaç yılda asker ve sivil personel indiriminden de 1 milyar dolar tasarruf etmeyi planlamaktadır. Ayrılanlara 100.000 euro'ya kadar tazminat ödenecek, 50 yaşın üzerindeki için ise tam emeklilik maaşı ile teşvik uygulanacaktır.

Almanya ve Avrupa Birliği'nin Geleceği

Avrupa Birliği'nin arkasındaki politik orijini anlamadan sadece ekonomik niyete odaklanırsak geleceği okuyamayız. İkinci Dünya Savaşı sonrası Avrupa'da Almanya en büyük ihracatçı ülke konumu edinmeye başlarken, Almanya probleminin çözümü Avrupa'nın birleşmesinin temeli oldu. Avrupa Birliği siyasi nedenlerle kuruldu ama ekonomik beklentiler bunun bir sonucu idi. Bu sonuç Avrupa'da 20. yüzyılda çok çektiği savaşları sonlandırdı. Anahtar konu Almanya ve Fransa'nın ekonomik refah için bir ittifak yapma kararı idi. 1980'lerin sonunda Almanya, Birleşik Avrupa fikrini savunurken aklında iki Almanya'nın birleşmesi vardı. Almanya, ekonomisini sürdürebilmesi için ihracata, bunun için serbest ticaretin önündeki engellerin kaldırılmasına ihtiyaç vardı. Böylece Avrupa'da bir serbest ticaret bölgesi kurulması zorunluluktan ve Almanya, bazen saldırgan bir biçimde diğer ülkeleri bu bölgenin parçası haline getirdi. Almanya, bununla da kalmadı Avrupa genelinde istihdam politikası, çevre politikası gibi pek çok standardı diğer ülkelere dayattı. Bu politikalar masrafları azaltmak ve Avrupa'nın geri kalanındakilerle rekabette üstün gelmek isteyen büyük Alman şirketlerini korumak içindi¹⁵. Öte yandan diğerleri için pazara girişin pahalı olması Alman stratejisinin önemli bir parçası idi. Nihayetinde Almanya, Euro şampiyonu oldu ve birliği kendi kurduğu Avrupa Merkez Bankası ile Avrupa Birliği'ni kontrol etmeye başladı. Böylece hem enflasyondan korundu hem de Alman kredi kurumlarına borçların şişirilmesini sağladı. Paranın değeri kontrol edilerek Eurozone ile diğer ülkeler için para politikası tuzakları oluşturuldu.

¹³ Albrecht Müller: Bundeswehr To Close 31 Major Bases, Defense News, (27 Oct 2011).

¹⁴ Albert Müller: Letter Leaks Potential German Defense Cuts, Defense News, (19 Oct 2011).

¹⁵ George Friedman: Financial Markets, Politics and the New Reality, Stratfor, (August 7, 2012).

Refah sürdükçe sistemin problemleri saklı kaldı ama 2008 krizi Alman ticaretindeki dengeyi negatif yönde bozunca Almanya önce kendisinin daha az oranda ise Fransa'nın çıkarlarını korumaya odaklandı. Düzenleyici rejim büyük şirketleri koruyan ama tüm sistemi katılaştıran bir rejim yarattı. Ancak, 2008 yılında başlayan küresel ekonomik krizden beri yaşanan belirsizlik nedeni ile büyük yatırımların yapılamamakta, bu belirsizliğin kaynağı olarak Almanya Başbakanı Merkel'in kaprisleri gösterilmektedir. Merkel'e göre krizin nedeni hovarda Güney Avrupa ülkeleridir ve Almanya'nın sırtından durumu kurtarmamaları gerekir. Ama gerçekte krizin nedeni Almanya'nın kullandığı ticaret sistemidir; pazarları kendi malları ile doldurmak, düzenlemeler yolu ile kendisi ile rekabet edilmesini önlemek ve borç verilen her Euro için bir Euro almak. Böyle bir retorik içinde Merkel'in hiç bir şekilde bir ülkenin AB'nin serbest ticaret bölgesi dışına çıkmasını istemesi beklenemez. Bu bir kere başladı mı nerede duracağı belli olmaz ve sonuç Almanya için felaket olur. Merkel borcunu ödeyemeyenler için olabildiğince agresif olmak zorundadır ama bunun derecesi üyeleri sistemden çıkacak kadar küstürmemelidir. Özetle Merkel karar almıyor, daha önce AB yapısı ve Alman ekonomisi için yazılmış bir senaryo dâhilinde hareket ediyor.

Merkel sonunda krizin yükünü bir şekilde çekmek zorunda olduğunu biliyor ve refah temelli Avrupa fikri yürümediği için yeni bir Avrupa yapısı getirmeye çalışıyor. Avrupa ülkelerinin bazılarının kabul ettiği bu yapıda Almanya'nın sistemli çözümünün bir parçası olarak Brüksel'in kendi iç bütçelerini denetlemesine imkân tanınıyor. Bazı ülkeler bu öneriyi reddetti, bazıları ise nasıl olsa uygulanamaz diye kabul etti. Merkel'in daha güçlü bir Avrupa mekanizması yaratma teşebbüsü iki nedenle başarısızlığa mahkumdur. Birincisi ülkeler egemenliklerinden Almanya için kolay vazgeçmeyecektir. İkinci neden ise diğer ülkeler biliyor ki sonunda çözümü Almanya kaleme alacak ya da serbest ticaret bölgesi parçalanacaktır. Almanya, ticarete bağımlılığı nedeni ile Avrupa Birliği'ne diğer başka her ülkeden daha fazla ihtiyaç duymaktadır. Bu nedenle Avrupa'nın birliğinin bölünmesine ve ülkeler arasındaki bağların kopmasına izin vermeyecektir. Bundan dolayı Yunan krizinde olduğu gibi sürekli blöf yapmakta ama sık boğaz etmemektedir. Euro konusu da bankacılığı ilgilendirdiği için ilginçtir. Euro'ya odaklanan yatırımcılar bunun ikinci derecede önemli bir konu olduğunu anlayamadılar. Avrupa Birliği, politik bir kurumdur ve Avrupa'nın birliği önce gelir. Bu nedenle, alacaklılar borçlulardan daha fazla endişelendiler. Avrupa Merkez Bankası bir şekilde ödemeleri bir plana oturtacaktır ancak mesele para değil serbest ticaret bölgesi ve Alman-Fransız birliğidir.

Avrupa'nın bulması gereken cevap 21. yüzyılda Avrupa kıtasının nasıl yönetileceğidir. Ekonomik kriz her 100 yılda bir olduğu gibi Avrupa'nın kaderinin tekrar masaya yatırılmasına neden oldu. Avrupa'nın gerçek sorunu karşılıklı güven, devletlerin çıkarlarının en doğru karışımının bulunması ve aynı kaderi paylaştıklarına inanmalarıdır. Avrupa Birliği üyesi ülkeler aynı kaderi ve ortak çıkarları mı paylaşıyor? Son dönemde Avrupa'da yaşanan Yunan krizi Almanlarla aynı kaderi paylaşmadıklarını gösterdi. Çünkü Alman bankerler Alman vergi mükellefleri ile aynı kaderi paylaşmaktadır. Bu da gösterdi ki ekonomik kader birliği olmadan entegrasyon mümkün değildir ve bu bile ortak siyasi birlik için yeterli değildir. Eurozone'dan faydalanan Alman vergi mükellefi Yunanistan'ı kurtarma planına iyi bakmamaktadır. Almanya henüz açıkça kendi halkı ile Avrupa'daki rolünü, geleceğini ve bunun ödeyeceği fiyatı tartışmadı. Eylül 2013'de Almanya'da yapılacak seçimlerde Merkel bir dönem daha başbakan olmak isteyecektir. Merkel'in kurtarma planının Alman vergi mükelleflerini ne kadar kızdırdığı bu seçimlerde belirleyici olabilir.

Avrupa'da finansal disiplini savunan Almanya başbakanı Merkel, yeni yıl kutlamaları esnasında ekonomik kurtuluş için henüz uzun bir yol olduğunu söyledi. Avrupa Merkez Bankası, yeni dönemde birliğin bankalarını kontrol altına alacak, ülkelerin finansal kurumları ve ülke finans yöneticilerini yönetecektir. Ancak genel gidişat Avrupa Birleşik Devletleri yerine bölgeselleşme yönündedir. Avrupa'daki bölgeselleşmenin alternatifi ekonomik ve siyasi entegrasyonu yeniden yoluna sokacak olan Almanya'nın liderliğidir. Eğer Almanya, Euro karşıtlığını yener ve Eurozone'daki kurtarma planını başarıya ulaştırırsa, çevre ülkelerin desteğini almaya devam edecektir. Almanya bir yandan Orta Avrupa'yı Rusya politikasının Moldova örneğinde olduğu gibi olumlu olduğuna iknaya çalışmaktadır. Ancak, henüz Orta Avrupa'nın güvenlik testinden geçemedi. Burada belirleyici olan Almanya'nın yeni üyelere bütçeden verilecek paraya ve Avrupa çapında güvenlik ve savunma düzenlemelerine hayır dememesidir. Eğer Almanya, birleşik bir Avrupa'ya liderlik etmek istiyorsa bunun ekonomik yükünü kaldırmalı ve Rusya'ya karşı bir duruş geliştirmelidir. Eğer Rusya ile olan ilişkilerini Orta Avrupa ile ittifakının üstünde tutarsa bu ülkeler için Belin'in yolunu izlemek zor olacak ve bölgesel gruplanmalar yanına ABD'yi de çekmek isteyerek yeni bir ivme kazanacaktır.

Sonuç Yerine: Alman İmparatorluğu kurulabilir..

Avrupa'nın siyasi ve jeopolitik problemi basittir; Almanya büyüklük ve değerleri ile Avrupa'da rakipsizdir. Dünyaya farklı bakan Fransa ile birlikte Alman anlayışına uygun bir serbest ticaret bölgesi yaratmaya çalışmaktadır. Almanya ve Orta Avrupa tarafından ifade edilen "önce Avrupa" prensibine rağmen, diğer ülkeler bunun böyle olmadığını bilmekte ve olmasını da istememektedirler. Güney ülkelerindeki rakamların doğru olmaması Almanların hassas bir kurtarma planı hazırlama da kafasını karıştırmaktadır. Bu yüzden zamana oynamakta ve işlerin zamanla yoluna girmesini umut etmektedir. Ancak doğru bilginin olmadığı Avrupa'da eski mutlu günlerin geri dönmesi ve gerçeklerin değişmesi zor gözükmektedir. Merkel'in politikası bugün de tarihsel Alman gerçeklerine dayalıdır; Alman ekonomisi ihracata dayalı ve onun ihracatı Avrupa için hayattır. Bu yüzden öncelikle serbest ticaret bölgesi çalışmalı ve Almanya sistemi stabilize etmek için yükü başkalarına dağıtmalıdır. Almanya, AB vasıtası ile kendine Doğu Avrupa'da Polonya'dan Bulgaristan'a Hinterland (Arka Bahçe) kurdu. Euro alanı küçülürken Almanya, patlayacak kadar büyümektedir. Sonuç hinterlandı ile büyük bir Alman imparatorluğu olabilir. Avrupa Birliği'nin geleceği Almanya'nın onu gerçekten kurtarmak isteyip istemeyeceğine bağlı olacaktır.